

**RIIGIHANGETE
VAIDLUSTUSKOMISJON**

OTSUS

Vaidlustusasja number	85-24/273869
Otsuse kuupäev	06.06.2024
Vaidlustuskomisjoni liige	Taivo Kivistik
Vaidlustus	Nordlin Ehitus OÜ vaidlustus Riigi Kinnisvara Aktsiaseltsi riigihankes „Kärdla kohtu- ja riigimaja ehitus“ (viitenumber 273869), otsusele tunnistada edukaks ühispakkujate Ehitus5ECO OÜ ja Tera Ehitus OÜ pakkumus, kvalifitseerida ühispakkujad Ehitus5ECO OÜ ja Tera Ehitus OÜ ning jätta nad kõrvaldamata
Menetlusosalised	Vaidlustaja, Nordlin Ehitus OÜ, esindaja vandeadvokaat Keidi Kõiv Hankija, Riigi Kinnisvara Aktsiaselts, esindaja Alo Pikk Kolmas isik, ühispakkujad Ehitus5ECO OÜ ja Tera Ehitus OÜ, esindaja vandeadvokaat Britta Oltjer
Vaidlustuse läbivaatamine	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

RHS § 197 lg 1 p-i 5 ja § 198 lg 1 alusel

1. Rahuldada Nordlin Ehitus OÜ vaidlustus Riigi Kinnisvara Aktsiaseltsi riigihankes „Kärdla kohtu- ja riigimaja ehitus“ (viitenumber 273869) ning tunnistada kehtetuks hankija otsused millega tunnistati edukaks ühispakkujate Ehitus5ECO OÜ ja Tera Ehitus OÜ pakkumus, kvalifitseeriti ühispakkujad Ehitus5ECO OÜ ja Tera Ehitus OÜ ning jäeti nad kõrvaldamata.
2. Mõista Riigi Kinnisvara Aktsiaseltsilt Nordlin Ehitus OÜ kasuks välja vaidlustuse esitamisel tasutud riigilõiv 1280 eurot ja lepingulise esindaja kulu 2090 eurot (käibemaksuta).

EDASIKAEBAMISE KORD

Halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1 alusel on vaidlustuskomisjoni otsuse peale halduskohtule kaebuse esitamise tähtaeg 10 päeva arvates vaidlustuskomisjoni otsuse avalikult teatavaks tegemisest.

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 25.12.2023. a avaldas Riigi Kinnisvara Aktsiaselts (edaspidi Hankija) avatud hankemenetlusega riigihanke „Kärdla kohtu- ja riigimaja ehitus“ (viitenumber 273869) (edaspidi Riigihange) hanketeate ja tegi kättesaadavaks teised riigihanke alusdokumendid (edaspidi koos nimetatult RHAD), sh Pakkumuse esitamise ettepanek (edaspidi PEE), PEE lisa 3 Töökorralduskava hindamise juhend (edaspidi PEE lisa 3), Tehniline kirjeldus (edaspidi TK) ja Vorm 5 -Töökorralduskava (edaspidi Töökorralduskava või Vorm 5). Pakkumuste esitamise tähtpäevaks, 01.03.2024. a, esitasid pakkumuse viis pakkujat, sh Nordlin Ehitus OÜ ning ühispakkujad Ehitus5ECO OÜ ja Tera Ehitus OÜ.

2. 30.04.2024. a otsusega tunnistas Hankija muuhulgas edukaks ühispakkujate Ehitus5ECO OÜ ja Tera Ehitus OÜ pakkumuse, kvalifitseeris ühispakkujad Ehitus5ECO OÜ ja Tera Ehitus OÜ ning jättis nad kõrvaldamata.

3. 07.05.2024. a laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) Nordlin Ehitus OÜ (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus Hankija otsustele tunnistada edukaks ühispakkujate Ehitus5ECO OÜ ja Tera Ehitus OÜ (edaspidi ka Kolmas isik või Ühispakkujad) pakkumus, kvalifitseerida Ühispakkujad ning jätta nad kõrvaldamata.

4. Kooskõlas riigihangete seaduse (edaspidi RHS) § 195 lg-ga 2 ja § 196 lg-dega 1 ja 3 teatas vaidlustuskomisjon 14.05.2024 kirjaga nr 12.2-10/85 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus meneluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 17.05.2024 ja neile vastamiseks 22.05.2024. Vaidlustuskomisjoni poolt määratud esimeseks tähtpäevaks esitasid täiendava seisukoha ning meneluskulude nimekirja Vaidlustaja ja Kolmas Isik. Teiseks tähtpäevaks esitasid täiendava seisukoha ja meneluskulude nimekirja Hankija ja Kolmas isik.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

5. Vaidlustaja, **Nordlin Ehitus OÜ**, vaidlustuses ja 17.05.2024. a esitatud täiendavates seisukohtades põhjendatakse taotlusi alljärgnevalt.

5.1. Riigihanke hankelepingu esemeks on Kärkla kohtu- ja riigimaja ehitus vastavalt RHAD-i tingimustele. RHAD nägi ette, et pakkumuste hindamine toimub hindamiskriteeriumide alusel, milleks olid projektijuhi pädevus (3%), objektijuhi pädevus (2%), maksumus koos tellija reserviga (80%) ning töökorralduskava (15%).

5.2. Töökorralduskava hindamiseks tuli pakkujatel esitada Vormil 5 vastused Hankija küsimustele.

30.04.2023. a otsusega esitas Hankija Vaidlustaja pakkumusele töökorralduskava eest antud punktid ning hindamiskomisjoni tähelepanekud ning põhjendused punktide andmiseks. Hankija on omistanud Vaidlustaja töökorralduskavale põhjendamatult palju puuduseid ning eksinud Vaidlustaja töökorralduskava hindamisel.

5.3. Vaidlustaja töökorralduskava hindamine küsimustiku (edaspidi ka Küsimustik) p-is 1.1 ei ole toimunud nõuetekohaselt.

Küsimustiku pi-s 1.1 küsis Hankija: *Kirjeldada tööprojektide koostamise protsessi ja selle juhtimist. Vastuses selgitada lisaks: Kuidas toimub tööprojektide koostamisel materjalide ja seadmete kooskõlastamine tellijaga? Põhjendada valitud tegevuste ja/või reeglite olulisust.* Vaidlustaja kirjeldas vastuses põhjalikult tööprojektide koostamise protsessi ja selle juhtimist ning ka kooskõlastusega seonduva olulisust. Sellele vaatamata asus Hankija seisukohale, et Vaidlustaja vastuses on:

1) tööprojektide koostamise protsess ja juhtimine kirjeldatud üldsõnaliselt, kuivõrd nimetatud on protsessi juhtimise eest vastutavad isikud ja konkreetsete tegevuste sooritajad ning

2) kirjeldamata on tööprojektide koostamisel materjalide ja seadmete kooskõlastamine tellijaga ja seega ka vastavate tegevuste ja reeglite olulisuse põhjendus.

5.3.1. Vaidlustajale jäävad Hankija etteheited arusaamatuks. Hankija on ette näinud piiratud mahus (2000-2500 tähemärki koos tühikutega) kirjelduse andmise tööprojektide koostamise protsessist ja juhtimisest, kehtestatud ei olnud nõuet kirjeldada protsessi juhtimise eest vastutavaid isikuid ja konkreetsete tegevuste sooritajaid. Sellised spetsialistid tuli TK ja Vastavustingimuse p-ide 3 ja 4 kohaselt esitada pakkumuses eraldi (Vormil 4). Seega on Hankija väljunud põhjendustes enda kehtestatud hanketingimustest ja esitatud küsimusest.

5.3.2. Nõustuda ei saa Hankija väitega, et Vaidlustaja põhjendused on liiga üldsõnalisel. Vaidlustaja on Hankija märgitud tähemärkide mahus suutnud kirjeldada analüüside vajadust, meeskonna komplekteerimist, selgitada projekti planeerimist (ajakava, ehitusetappe ja nende kestvust), ehitusdokumentatsiooni vajadust ja nõudeid, mida planeerimisel arvesse võetakse, samuti koosolekute tihedust ja läbiviimise viise.

5.3.3. Põhjendatud ei ole Hankija viide tööprojektide koostamisel materjalide ja seadmete kooskõlastamise kirjelduse puudumisest. Kuigi Hankija nõudis küsimuses materjalide ja seadmete kooskõlastamise kirjelduse esitamist, olid sellekohased reeglid Hankija poolt RHAD-is juba ette nähtud ning nende täiendav kirjeldamine sõnalise piirangu sees arusaamatu. Küll aga põhjendas Vaidlustaja nimetatud nõuete olulisust, mida Hankija on ise ka põhjendustes kinnitanud.

5.3.4. Toodete ja materjalide kooskõlastamise kord on toodud TK-s. Lisaks on materjalide ja toodete asendamine ette nähtud ka „Ehitus töövõtulepingu üldtingimused (ETÜ 2013)“ p-is 4.5.3: *Töövõtja esitab tellijale kooskõlastamiseks põhilised tööde tegemisel kasutatavad ehitustooted ja viimistlusmaterjalid või nende näidised, v.a. juhul, kui toodete ja materjalide omadused on lepingus juba kokku lepitud. Juhul kui lepingus ei ole kokku lepitud teisiti, kohustub tellija kooskõlastama kasutatavad ehitustooted ja viimistlusmaterjalid 5 (viie) tööpäeva jooksul pärast nende esitamist või esitama sama tähtaja jooksul kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis põhjenduse nende kasutamisest keeldumise kohta.*

5.3.5. Eeltoodust nähtub, et RHAD-is on ette näinud, kuidas toimub Hankijaga materjalide ja seadmete kooskõlastamise protsess. Kuivõrd pakkujad pidid pakkumuse esitamisega Vormil 2 kinnitama kõigi tingimuste ülevõtmist, ei saanud pakkujad kõrvale kalduda sellest, mida Hankija oli RHAD-is ette näinud.

Seega on Hankija Vaidlustaja poolt Küsimustiku p-ile 1.1 antud vastuse kontrollimisel eksinud, väljudes kontrollimisel nii küsimuse sisust kui ka RHAD-i nõuetest.

5.4. Vaidlustaja töökorralduskava hindamine Küsimustiku p-is 1.3 ei ole toimunud nõuetekohaselt.

5.4.1. Küsimustiku p-is 1.3 küsis Hankija: *Arvestades antud hanke objekti, kirjeldada, kuidas Pakkija kavandab vähendada ehitustegevuse aegseid häiringuid kinnistu vahetutele naabritele ja linnaruumis. Nimetada vähemalt 3 peamist häiringut ning Pakkija tegevused nende häiringute vähendamiseks või häiringute mõju leevendamiseks.*

Vaidlustaja kirjeldas vastuses 4 erinevat häiringut naaberkinnistutele ja ümberkaudsetele isikutele, sh liiklejatele, ning tegevusi, kuidas kavandab selliseid häiringuid vähendada. Selgitustele vaatamata asus Hankija seisukohale, et Vaidlustaja on nimetanud üksnes linnaruumi häiringuid ja nende leevendusmeetmeid, kuid ei nimeta ühtegi konkreetse naabri võimalikku häiringut ega nende leevendusmeetmeid. Sealjuures leiab Hankija, et kinnistu vahetud naabrid on üksnes Turu tn 4, Turu tn 2, Turu tn 6, Keskväljak 9, Keskväljak 11, Hiiu tn 1, Hiiu tn 3 ja Hiiu tn 4 kinnistud.

5.4.2. Hankija on oma vastuses kitsendanud vahetute naabrite mõistet (leides, et selleks on väga konkreetsed kinnistud), kuid RHAD-is ei ole sellisele asjaolule viidanud.

Tõele ei vasta, et Vaidlustaja vastus ei sisalda Hankija nimetatud kinnistute häiringuid ning nende leevendusi. Vaidlustaja on enda vastuses otsesõnu viidanud vähemalt kolmele häiringule ka ehitusobjektide vahetute naabrite osas¹.

Seega on Hankija Vaidlustaja poolt Küsimustiku p-ile 1.3 antud vastuse kontrollimisel eksinud ning Vaidlustajale põhjendamatult omistanud puudujäägid vastuses.

5.5. Küsimustiku p-is 1.4 küsis Hankija: *Millised on pakkuja varasemad puithoonete ehitusel tehtud vead/eksimused niiskusturvalisuse tagamisel? Kuidas pakkuja on neist vigadest õppinud ning kuidas kavatseb neid kavandatavate tööde juures vältida?*

Vaidlustaja kirjeldas vastuses enda seniseid kogemusi ja vigu puithoonete niiskusturvalisuse tagamisel ning selgitas, kuidas selliseid vigu kavandatavate tööde juures välditakse². Täiendavalt selgitas Vaidlustaja ka kogemust osas, mis puudutab ventilatsiooniprobleeme, mille tagajärjel võib hoone siseruumidesse koguneda niiskus, mille tagajärjeks omakorda on hallitus ning halb siseõhu kvaliteet.

5.5.1. Hankija asus seisukohale, et Vaidlustaja on kirjeldanud küll niiskusturvalisuse meetmeid, kuid pole kirjeldanud puithoonete ehitusel niiskusturvalisuse tagamise varasemat

¹ Vastuses nimetatud konkreetseid häiringuid peab Vaidlustaja oma ärisaladuseks, mistõttu neid käesolevas otsuses välja ei tooda.

² Vastuses konkreetselt välja toodud vigu peab Vaidlustaja oma ärisaladuseks, mistõttu neid käesolevas otsuses välja ei tooda.

isiklikku kogemust.

Eeltoodust nähtub, et Vaidlustaja on enda varasema kogemuse avanud. Kuivõrd küsimus nõudis üksnes pakkuja varasemate puithoonete ehitusel tehtud vigade/eksimuste kirjeldust niiskusturvalisuse tagamisel, ei saanudki Vaidlustaja midagi muud kirjeldada.

5.5.2. Seega on Hankija Vaidlustajale põhjendamatult omistanud puudujäägid vastuste Küsimustiku p-ile 1.4 vastamisel.

5.6. Hankija ei ole teostanud Vaidlustaja poolt Küsimustikule antud vastuste kontrolli nõuetekohaselt, omistades Vaidlustajale põhjendamatuid puudujääke vastustes. Selle tulemusena on Hankija eksinud ka Vaidlustaja pakkumusele selle kriteeriumi alusel omistatud hinde osas - „5“ - , mis on põhjendamatult madal. Vaidlustaja pakkumusele tulnuks omistada töökorralduskava hindamisel hinne „15“, mis oleks Vaidlustajale andnud koondhindamisel maksimaalsed võimalikud punktid 100 ning asetanud Vaidlustaja hindepunktide skaalal esimesele kohale.

5.7. Eeltoodud põhjusel on õigusvastane Hankija otsus Ühispakkujate pakkumuse edukaks tunnistamiseks. Otsuste järgnevuse põhimõttel on seega õigusvastased ka Hankija otsused Ühispakkujate kvalifitseerimiseks ja kõrvaldamata jätmiseks.

5.8. 17.05.2024. a esitas Vaidlustaja täiendavad seisukohad.

5.8.1. Vastuses vaidlustusele selgitab Hankija, et Vaidlustaja on lähenenud töökorralduskava hindamisele formaalselt, jättes tähelepanuta selle esitamise ja hindamise tegeliku eesmärgi (pakkuja sisuline arusaam konkreetse hankelepunguga seotud töökorraldusest). Ei saa pidada põhjendatuks Hankija selgitusi töökorralduskava hindamise eesmärkidest, kuivõrd RHAD-is pole eesmarke määratud viisil nagu Hankija esitleb vaidlustusmenetluses. PEE-s on märgitud üksnes, et Küsimustiku hindamine toimub PEE p-i 5.4 alusel ning vastava hindamisjuhendi järgi.

5.8.2. PEE p-is 5.4 selgitab Hankija, kuidas toimub töökorralduskava hindamine (hindamiskomisjon, konsensuslik otsus, eriarvamused jms), lisaks on ta viidatud, et töökorralduslike küsimustele vastamine peab sisaldama vastuseid Vormil 5 esitatud küsimustele. Seega on Hankija rõhutanud, et küsimustele vastamine toimub Vormil 5 esitatud küsimuste põhjal.

5.8.3. PEE lisas 3 on Hankija kirjeldanud põhjendusi punktide andmisel sellega, et töökorralduskava peab vastama Hankija eesmärgistatud tegevuse ja nõuete elluviimisele. Hankija eesmärk on avatud üksnes TK p-is 5, mille kohaselt on Hankija eesmärgiks peatöövõtu korras tähtaegselt ja optimaalsete kuludega rajada Riigihanke objektiks olevad hooned ja juurdekuuluvad rajatised, mis vastaks Hankija nõuetele ja seadustele. Sh peab olema tagatud funktsionaalsus, energiasäästlikkus, vastupidavus ja kauakestvus. Nimetatust nähtub, et Hankija eesmärgiks ei olnud mitte töökorraldus nagu Hankija väidab vaidlustusmenetluses vaid hangitavate hoonete ja objektide rajamine selliselt, et see toimuks tähtaegselt, optimaalsete kuludega, nõuete ja seadustega kooskõlas, ning need hooned oleksid funktsionaalsed, energiasäästlikud, vastupidavad ja kauakestvad. Töökorralduskavas toodu ei ole ühegi hanketingimuse kohaselt lepingu täitmisel siduv vaid nagu TK p-is 5 esitatud eesmärk viitab, tuleb rajatised ehitada nõuete ja seaduste kohaselt.

5.8.4. Eeltoodu kinnitab kogumis, et Hankija ei ole järginud enda kehtestatud hindamiskriteeriume vaid on asunud neid hindamise käigus täiendama ja tõlgendama. Kuigi Hankija hinnangul on hankijatel vabadus veel hindamise ajal oma tööd ümber korraldada, on kohtupraktikas rõhutatud, et hindamiskriteeriumid tuleb sõnastada hankedokumentides viisil, mis võimaldab kõigil piisavalt informeeritud ja mõistlikult tähelepanelikel pakkujatel neist ühte moodi aru saada. Läbipaistvuse põhimõttest tulenevalt peavad tingimused olema selged ja mitmetimõistetavuse korral tuleb neid tõlgendada pakkujale soodsamal ja vähem koormaval viisil (TrtRnKo 3-21-445, p 16). Selgete hindamiskriteeriumide väljatoomine on kooskõlas läbipaistvuse kriteeriumiga ning võimaldab kõigil pakkujatel üheselt aru saada, millistele tingimustele peab pakkumus vastama, et saada maksimumpunkte ning kaaluda, millised on pakkuja majanduslikud võimalused hankel osalemiseks (TlnHKO 3-22-1228, p 32). Kui hankija määrab detailid või alakriteeriumid, siis tuleb neid hindamisel järgida.

5.8.5. Ülaltoodud põhimõtteid ei ole Hankija järginud. Hindamiskriteeriumid ei ole avanud seda, et töökorralduskava puudujääk/vastuolu/ebakõla oleks Hankija väidetud asjaolu. Hankija seisukohad ja väited väljuvad esitatud küsimuste raamidest. Kuna Hankija oli hanketingimustes rõhutanud, et töökorralduslike küsimustele vastamine peab sisaldama vastuseid Vormil 5 esitatud küsimustele ja olema eesmärgistatud hangitavate hoonete ja objektide rajamisele, sai Hankija lähtuda puudujäägi/vastuolu/ebakõla tuvastamisel üksnes nimetatust. Hankija ei tohtinud hindamise käigus sellisest nõudest loobuda (vastuolu RHS §-is 3 sätestatud üldpõhimõtetega).

5.8.6. Kohtupraktikast tuleneb, et mida üldisemad on hindamiskriteeriumid ja -metoodika, seda avaram on hankija hindamisruum ning seda põhjalikumad peavad läbipaistvuse tagamiseks olema hinnete põhjendused (RHS § 3 p 1). Kui tagatud ei ole hindamisotsuse läbipaistvus ja kontrollitavus, siis ei ole hindamisotsus õiguspärane (TlnHKO 3-21-1811, p 43). Käesoleval juhul sellist avarat ruumi hindamiskriteeriumides sätestatud ei olnud, kuivõrd Hankija on ise kehtestanud nõude, et pakkujad olid kohustatud lähtuma vastuste andmisel esitatud küsimustest ning eesmärgist hoonete rajamiseks õigeaegselt, optimaalsete kuludega ning kooskõlas nõuete ja seadusandlusega.

5.8.7. Hankija käitumise ebakõla iseloomustab fakt, et kuigi Hankija oli kehtestanud RHAD-is vastustele soovitusliku tähe märkide piirangu, väidab ta vastuses vaidlustusele, et selline tingimus ei omanud mingit tähtsust. Põhjendamatult on kehtestada tingimusi, mis tegelikult ei oma tähtsust või küsimusi, millistele Hankija ootab mingeid muid vastuseid, kui seda kehtestab küsimuse sisu.

5.8.8. Töökorralduskava hindamine Küsimustiku p-is 1.1

5.8.8.1. Hankija on vastuses vaidlustusele asunud seisukohale, et protsessi osalised on protsessi tegevusi ja toiminguid teostavad töötajad. Kolmas isik on täiendavalt viidanud, et protsessi juhtimise kirjeldamine taandub alati kindlatele komponentidele, nt inimressurs.

5.8.8.2. Eeltoodut ei saa pidada lõpuni relevantseks, sest näitena teostab järjest enam protsesse masin (sh AI), mitte inimene ning igasugused protsessid on väga kiires arengus. Lisaks integreerib protsessijuhtimise süsteem endas kõiki lähenemisi, meetodeid, tehnikaid ja tehnoloogilisi lahendusi, mitte ainult inimressursile taandumist. Kui Hankijal oli soov, et pakkujad peavad protsessijuhtimises tooma välja konkreetseid isikud või arvestama Hankija varasemate negatiivsete kogemustega, tulnuks Hankijal see selliselt ka sõnastada.

5.8.8.3. Hankija viitab vastuses vaidlustusele, et soovis protsessi ja juhtimise kohta teada saada, kuidas kavatseb pakkuja TK-s nimetatud tööülesandeid Hankija esitatud nõuete kohaselt täita, sh viitab Hankija, et talle piisas, kui pakkuja andis oluliste tegevuste ning nende tegevuste ajalise järjestuse põhjendatud lühikirjelduse ning nimetab töövõtja poolt valitud ja põhjendatud tegevuste juhtimisreeglitiku. Eeltooduga kinnitab Hankija ka ise, et soovis Küsimustiku p-is 1.1 saada vastust küsimusele, kuidas pakkuja töid teeb, mitte kes isikuliselt milliseid töid teeb. Seda, kuidas pakkuja töid teeb, on Vaidlustaja oma vastuses kirjeldanud, mille Hankija on jätnud tervikuna tähelepanuta märkides, et Hankija ei saanud aru, kes koosolekuid korraldab ja juhib ja kes nendel osaleb. Sellised etteheited on otsitud, eriti arvestades vastavustingimusi (nt nõuded diplomeeritud ehitusinsener, tase 7 projektijuhi ja diplomeeritud ehitusjuht, tase 6 objektijuhi kaasamiseks).

Ehitusvaldkonnas on isikute rollid väga konkreetsetelt kutsekvalifikatsioonide tasandil paika pandud. Hankija on Eesti üks suurimaid ehitustööde hankijaid ning ei ole võimalik, et antud info ei ole Hankijale teada. Kuivõrd pakkujad pidid kõik nimetatud isikud esitama pakkumustes nimeliselt, ei ole võimalik väita, et Hankijal polnud pakkumusest võimalik tuvastada, kes näiteks on konkreetseks isikuks koosolekute korraldamisel ja juhtimisel.

5.8.8.4. Hankija kehtestatud hanketingimused ei toeta Hankija poolt vaidlustusmenetluses nimetatud eesmärgi (s.o kuidas kavatseb pakkuja TK-s nimetatud tööülesandeid Hankija esitatud nõuete kohaselt täita), sest Hankija ei ole teinud töökorralduskavas esitatud vastuste järgimist kohustuslikuks hankilepingu täitmisel.

5.8.8.5. Ebaõige on Hankija väide, et Vaidlustaja on ise tunnistanud, et jättis osadele küsimustele vastamata. Vaidlustaja selgitas, et olenemata, mida pakkujad töökorralduskavas selgitasid, ei saaks selliseid tingimusi rakendada, kui need ei ole kooskõlas RHAD-iga.

5.8.9. Töökorralduskava hindamine Küsimustiku p-is 1.3

5.8.9.1. Vaidlustaja tõstatas vahetu naabri mõiste küsimuse põhjusel, et ala on väike ning selle läheduses on hulgaliselt pisikesi tänavaid, millele häiringud samuti laienevad. Vaidlustaja ei nõustu, et vahetuks naabriks saab pidada üksnes Hankija vastuses nimetatud kinnistuid, kuid mitte nt Hiiu tn 5 ja 6 elamuid, mis jäävad nn Kärkla burgeri hoone kõrvale. Kui Hankijal oli soov, et pakkujad arvestaksid küsimustele vastamisel üksnes väga konkreetsete kinnistutega, tulnuks Hankijal seda selliselt ka sätestada.

5.8.9.2. Hanketingimused ei ole kooskõlas Hankija vastuses vaidlustusele antud selgitusega eesmärkidest. Hankija on ise kehtestanud kohustuse vastata Hankija esitatud küsimusele, millist Hankija aga ei saa kuidagi kõrvutada arendusprojekti eesmärgi saavutamise läbi kogemuse ja kompetentsi. Kui pakkuja vastas küsimusele, siis pidi Hankija talle ka punktid määrama. Vastustena antu ei ole aga lepingu täitmiseks kohustuslik.

5.8.9.3. Keelatud on kogemuse ja kompetentsi kohaldamine korraga nii kvalifitseerimise tingimusena kui ka hindamiskriteeriumina. Kuivõrd Riigihankes olid nii varasem kogemus, kui kompetents, sh kvaliteedi tagamisel ja juhtimisel nõutud kvalifitseerimistingimusena, ei saa Hankija nimetatud asjaolusid hindamisel rakendada (RHS § 85 lg 1). Ka see kinnitab, et Hankija on pakkumuste hindamisel väljunud hindamiskriteeriumide piiridest.

5.8.9.4. Vaidlustaja ei nõustu Hankija seisukohaga, et vastuses Küsimustiku p-ile 1.3 ei ole Vaidlustaja selgitanud selliste meetmete vastuvõtmist nii, et tema juhitavate ja korraldavate tegevuste häiriv mõju olulistele osapooltele oleks võimalikul väike. Töökorralduskavas on esitatud vähemalt kolme häiringu olemasolu vahetutele naabritele.

Hankija esitab vastuses vaidlustusele valeväiteid, et Vaidlustaja on enda vastuses esitanud üksnes hankeobjekti lähialade ja linnaruumi häiringud. Otsesõnu on viidatud kõrval asuvatele kinnistutele ja vahetutele naabritele

5.8.9.5. Hankija eksimus Vaidlustaja töökorralduskava hindamisel nähtub ka sellest, et Hankija *luges hankija antud küsimuse vastuse mitte puudulikuks, vaid ebapiisavaks*. Hankija hindamisprotokoll (edaspidi Protokoll) ning hindamiskriteeriumid nimetatut ei selgita. Hankija on Protokollis märkinud: *Kuna esitatud töökorralduskavas on 3 punktis puudujääke, hindab hindamiskomisjon töökorralduskava hindegas 5 (nõrk)*. Kui Hankija aga p-is 1.3 puudujääki ei tuvastanud, siis on Protokollis toodud järeldus ebaõige ning kuulub tühistamisele.

5.8.10. Töökorralduskava hindamine Küsimustiku p-is 1.4

Vaidlustaja ei nõustu Hankija seisukohaga, et vastusest Küsimustiku p-ile 1.4 ei ole võimalik välja lugeda, et tegemist oleks Vaidlustaja enda kogemusega. Vaidlustaja esitas konkreetsed isiklikud kogemused varasemate puithoonete ehituselt, viidates sealjuures ka mina vormile (*oleme valinud*). Igale mõistlikule isikule on arusaadav, et kui Hankija on küsinud pakkuja varasemaid vigu ja eksimusi koos sellest õpituga ja meetoditega selliste vältimiseks ning pakkuja on põhjalikult kirjeldanud protsesse ja meetodeid, mida pakkuja erinevate eksimuste juures tänaseks rakendab, ei ole võimalik asuda seisukohale, et Vaidlustaja ei kirjelda enda kogemusi. Kui Hankijale jäi midagi ebaselgeks, tulnuks selgitusi küsida.

6. Hankija, **Riigi Kinnisvara Aktsiaselts**, vaidleb vaidlustusele vastu (Hankija vastus esitati 13.05.2024. a ja 22.05.2024. a kirjadega) ning palub jätta selle rahuldamata alljärgnevatel põhjustel.

6.1. Vaidlustaja on lähenenud Küsimustikus esitatud küsimustele formaalselt ning jätnud tähelepanuta töökorralduskava esitamise ning selle hindamise tegeliku eesmärgi. Hankija on nõudnud töökorralduskava esitamist, kuna soovib hinnata pakkuja sisulist arusaamist konkreetse hankelepinguga seotud töökorraldusest. Hankija ei soovinud formaalseid vastuseid, millel ei pruugi olla hankelepingu tegeliku täitmise seost või on need niivõrd üldised, et sobivad vastuseks iga hankelepingu puhul. Vastuste sisukust ongi Hankija ka hindamisel arvestatud.

6.2. Vaidlustaja üks põhilisi etteheiteid on see, et Hankija ei ole töökorralduskava hindamisel järginud Küsimustikku ega Vaidlustaja esitatud vastuseid. Küsimus on seega pigem hindamise objektiivsuses.

Kohtupraktikas on viidatud, et hindamiskriteeriumid peavad võimaldama objektiivset hindamist (Riigikohtu otsus nr 3-17-2718/30, p 22), kuid nõustuda tuleb vaidlustuskomisjoni ja kohtutega, et hindamisel ei saa subjektiivsust kunagi täielikult välistada. Niisamuti on eeltoodud lahendis viidatud, et:

1) hindamiskomisjonile peab jääma vabadus oma tööd korraldada, muutmata hindamiskriteeriume ega nende osakaale;

2) hankijatel ei ole kvalitatiivse hindamise kriteeriumidesse võimalik kirja panna kõiki detaile, mis võivad hindamisel oluliseks osutuda.

Kui Hankija oleks töökorralduskavade hindamisel seotud rangelt oma küsimuste sõnastusega, oleks ainsad võimalikud küsimused sellised, millele on võimalik vastata jah või ei. Selliselt taanduks protsess üksnes pakkumuste vastavuse kontrollimiseks.

6.3. Vaidlustaja väide, et ei olnud võimalik esitada põhjalikku töökorralduskava, sest Hankija oli andnud ette 2000-2500 tähemärgi piirangu, ei vasta tõele. Vormis 5 on kirjas üksnes soovituslik maht 2000-2500 tähemärki koos tühikutega. Oluline on töökorralduskava sisu, tähemärkide arvu ületamist ei saaks Hankija mingil juhul pidada sisuliseks eksimuseks.

6.4. Töökorralduskava hindamine Küsimustiku p-is 1.1

6.4.1. Protsessi osalised on protsessi tegevusi ja toiminguid teostavad töötajad. Vaidlustaja väide, et protsessi juhtimise kirjeldamisel ei ole oluline märkida juhtimise eest vastutavaid isikuid ja konkreetsete tegevuste sooritajaid, on arusaamatu. See, et konkreetset spetsialistid tuli pakkumuse koosseisus esitada vastavustingimustes CV vormil, ei ole töökorralduskava hindamise kontekstis oluline. Vastavustingimustes esitatud spetsialistide andmetest ei nähtu, kuidas nimetatud isikud osalevad protsessi juhtimises ning sooritavad konkreetseid tegevusi. Hankija esitas küsimuse tööprojektide koostamise (sh materjalide ja/või seadmete kooskõlastamise) protsessi ning selle juhtimise kohta sooviga saada teada, kuidas kavandab pakkuja TK-s nimetatud tööülesandeid Hankija poolt esitatud nõuete kohaselt täita. Selle teadmise põhjal saanuks Hankija hinnata, kas ja kuivõrd on pakkuja suutlik täitma seda tööülesannet Hankija soovitud ajagraafiku ning kvaliteedinõuete kohaselt.

6.4.2. Hankija ei ole RHAD-is andnud ette nimetatud tööülesannete täitmiseks töövõtja meeskonna siseste tegevuste kulgu ja nende tegevuste planeerimise ning juhtimise suuniseid. Hankija on varasemalt korduvalt sattunud ehitustööde käigus olukorda, kus tööprojekt (sh materjalide ja seadmete kooskõlastamine) ei valmi tervikkogumina töövõtja poolt eelnevalt antud ajagraafikus ning takistab oluliselt ehitustegevuste kulgu.

Hankija peab oluliseks, et ehitustööde peatöövõtjal on ettevõttesiselt kehtestatud erinevate tööülesannete sooritamiseks selged protsessireeglistikud ning määratud protsesside üldjuhtimise ning protsessi tegevuste eest vastutavad isikud. Veendumaks, et see nii on, esitas Hankija vastava küsimuse. Küsimusele vastamiseks piisab, kui pakkuja annab oluliste tegevuste ning nende tegevuste ajalise järjestuse põhjendatud lühikirjelduse ning nimetab töövõtja poolt valitud ning põhjendatud tegevuste juhtimisreeglitiku (laad, isikud).

Pakkuja vastus ei andnud Hankijale piisavat ülevaadet selle kohta, kuidas pakkuja kavandab nimetatud tööülesannet täita. Hankija sai vastusest teada, et „protsess hõlmab mitmeid tegevusi“, „tehakse omaniku soovide, erinõuete ja eelarveliste vahendite täpsustamiseks algse ülesande põhjalik analüüs“, „koostatakse projekteerimismeeskond“ jms. Töökorraldusliku poole pealt nimetatakse „iganädalased koosolekud“ ja „BIM mudeldamine“, mis on aktsepteeritav, kuid, kes neid koosolekuid korraldab ja juhib ning kes koosolekutel osalevad, on nimetamata.

6.4.3. Materjalide ja seadmete kooskõlastamise osas kordab Vaidlustaja oma vastuses üle, et kooskõlastamine tellijaga on oluline ning nimetab, et oluline on vastata Hankija vajadustele ja standarditele ning muudele olulistele regulatsioonidele. See on küll kooskõlastamise kui tegevuse eesmärk, kuid mitte kooskõlastamistegevuse protsessi kirjeldus.

6.4.4. Vaidlustaja möönab, et jättis osale küsimustest vastamata, kuna ta pidas vastused juba antuks muudes pakkumuse koosseisus esitatud dokumentides. Hankija viitab Vormi 5 punasele tekstile, mille kohaselt *Vastused tuleb vastata vorm 5 põhjale ning küsimustele vastamine viidetega teistele lisatud dokumentidele ei ole lubatud*. Vaidlustaja ei ole töökorralduskava vastustes isegi viidanud teistele dokumentidele ei protsessis osalevate vastutavate isikute ega ka tööprojektide koostamisel materjalide ja seadmete kooskõlastamise puhul.

6.5. Töökorralduskava hindamine Küsimustiku p-is 1.3

6.5.1. Vormi 5 p-is 1.3 on palutud: *Arvestades antud hanke objekti, kirjeldada, kuidas Pakkuja kavandab vähendada ehitustegevuse aegseid häiringuid kinnistu vahetutele naabritele ja linnaruumis.* [---]

Hankelepingu täitmisel ei ole Hankija ülesandeks hoonete ehitamisega seotud tööde juhtimine ja korraldamine. Hankija pädevus on hallata ja juhtida arendusprojekti kui terviku sidusrühmade ja huvigruppide huve ning mõju nii, et saaks realiseeritud arendusprojekti eesmärk parimal võimalikul moel. Eesmärgi saavutamiseks vajalike konkreetsete tegevusetappide sooritamiseks, nagu seda on nt ehitustegevus, tellib Hankija selle etapiga seotud tööde juhtimise ja korraldamise peatöövõtu korras pädevalt ettevõttelt, kel on kaasatud spetsialistidele tuginedes vastav erialane kompetents ehitushankes määratud tulemuse saavutamiseks.

6.5.2. Väärtuspõhise hanke töökorralduskava küsimused on üheks instrumendiks, millega Hankija saab juhtida ehitustööde etapiga seotud tegevuste lõikes arendusprojekti kui terviku mõju arendusprojekti olulistele sidusrühmadele ja huvigruppidele nii, et saaks tagatud arendusprojekti kui terviku eesmärgi realiseerumine parimal võimalikul moel. Töökorralduskava küsimused on koostatud Riigihanke objekti spetsiifiliste suunavate kontrollküsimustena nii, et nende abil saab Hankija selgitada, kas pakkujal on oluline kogemus ning kompetents Riigihankega tellitavate tööde teostamiseks ja kas ta on pakkumust koostades piisavalt ette valmistunud nii, et antud töövõtjaga on tagatud arendusprojekti eesmärgi saavutamine Hankija hinnangul parimal võimalikul viisil.

6.5.3. Kinnistu, millel on kavandatud Riigihanke objektiks olev ehitustegevus, piirneb Turu tn 4, Turu tn 2, Turu tn 6, Keskväljak 9, Keskväljak 11, Hiiu tn 1, Hiiu tn 3, Hiiu tn 4 kinnistutega. Need kinnistud on ehitusaluse kinnistu vahetud naabrid, mida ei saa kuidagi muud moodi tõlgendada. TK-s nimetab Hankija hangitavad tööd, nende tööde teostamiseks vajalikud alused ning esitab tööde teostamiseks erinevad asjakohased nõuded lähtuvalt oma kindlast teadmistest ja varsemast isiklikust pädevast kogemustest.

6.5.4. Hankijale on ootuspärane eeldada, et ehitustööde peatöövõtja näitab tegevuste osas, mida ehitustööde peatöövõtja vahetult juhib ja korraldab, isiklikku initsiatiivi hea tava kujundamiseks ja järgimiseks ning asjakohaste mõistlike meetmete võtmiseks nii, et tema juhitud ja korraldavate tegevuste häiriv mõju Hankija hinnangul olulistele osapooltele oleks võimalikult väike. Vastuste pidi Hankija saama ka hinnata, milline pakkuja vastab antud küsimuses enim Hankija ootustele.

6.5.5. Vaidlustaja töökorralduskava vastuses nimetati üksnes antud hankeobjekti lähialade ehk linnaruumi üldised häiringuid. Olgugi, et need olid pigem üldsõnalised, sai Hankija lugeda need nimetatuks (nt liikluse takistamine, linnaruumi üldpildi visuaalne häiring, kõrvalasuva elamurajooni mürahäiring ja tolmu teke ning pori levik tänavatele).

Kuna Hankija palus vastuses nimetada nii Riigihanke objekti vahetute naabrite kui ka linnaruumi häiringuid, kokku vähemalt kolm, siis on Hankija hinnangul ootuspärane, et pakkuja nimetaks vastuses vähemalt ühe konkreetse häiringu kinnistu vahetule naabrile. Hankija ei saanud Vaidlustaja vastusest kinnitust selle kohta, et pakkuja on enda jaoks piisavalt lahti mõtestanud ehitustööde eripärast mõju ehitusobjekti vahetutele naabritele. Seetõttu luges Hankija antud küsimuse vastuse mitte puudulikuks, vaid ebapiisavaks.

6.6 Töökorralduskava hindamine Küsimustiku p-is 1.4

6.6.1. Hankija pidas Vaidlustaja poolt küsimusele 1.4 vastamisel puuduseks seda, et Vaidlustaja ei kirjeldanud puithoonete ehitusel niiskusturvalisuse tagamise varasemat isiklikku kogemust. Kirjeldatud on küll niiskusturvalisuse tagamise meetmeid, kuid Vaidlustaja vastuses puudub selgelt tuvastatav seos varasema isikliku kogemusega. Vaidlustaja väidab, et vastustest nähtub, et tegemist on Vaidlustaja varasema enda kogemusega, kuid vastusest ei ole seda võimalik välja lugeda.

6.6.2. Kui Vaidlustaja leiab, et temal ei ole varasemal puithoonete ehitusel esinenud vigu ega eksimusi niiskusturvalisuse tagamisel, siis oleks vastuses piisanud ka sellekohasest kinnitusest. Hankija ei eelda, et pakkujal peavad kindlasti esinema varasemad vead. Küsimus oli esitatud selgelt pakkuja enda isiklike negatiivsete kogemuste ning nendest kogemustest

õpitu kohta, mitte eesmärgiga teostada pakkuja üldist teadmiste kontrolli puithoonete ehitusel niiskusturvalisuse tagamise küsimustes.

6.7. 22.05.2024. a esitas Hankija täiendavad seisukohad.

6.7.1. Hankija hinnangul seisneb vaidluse olemus selles, kas Vaidlustaja on Vormil 5 esitatud küsimustele andud vastused, millest nähtuks töökorralduskava vastavus täies ulatuses Hankija eesmärgistatud tegevuse ja nõuete elluviimisele või mitte. Küsimus on selles, kas esitatud töökorralduskavas on puudujääke/vastuolusid/ebakõlasid või mitte. Vaidluse taandamine üksnes Hankija esitatud küsimuste ning Vaidlustaja vastuste grammatilisele tõlgendamisele on ebaõige. Tingimusi tuleb tõlgendada lähtudes Hankija eesmärgist ning küsimuse mõttest.

6.7.2. Hankija nõustub, et läbipaistvuse põhimõttest tulenevalt peavad tingimused olema selged ja mitmetimõistetavuse korral tuleb neid tõlgendada pakkujale soodsamal ja vähem koormaval viisil. Samas ei saa nõustuda väitega, et tingimused olid ebaselged või mitmeti mõistetavad. Vaidlustaja ei ole hindamise juhendi Lisa 3 või Vormis 5 toodud küsimuste/tingimuste kohta esitanud Hankijale ühtegi selgituspäringut. Vaidlustaja etteheited RHAD-i ülesehitusele ning võimalikele vastuoludele tuleb jätta tähelepanuta, kuna need väited oleks tulnud esitada juba hankemenetluse käigus.

6.7.3. Arusaamatu on Vaidlustaja väide, et Hankija ei ole teinud töökorralduskavas esitatud vastuste järgimist kohustuslikuks hankelepingu täitmisel. Hankija on seisukohal, et pakkuja on seotud oma pakkumusega ning hankelepingu täitmise käigus tuleb pakkujal täita ka pakkumuse osaks olevas töökorralduskavas esitatud tingimusi. Tulenevalt hankelepingu projektist on kogu pakkumus hankelepingu lisa, sealhulgas töökorralduskava koos seal esitatud tingimustega.

6.7.4. Küsimustiku p-i 1.1 sisust on teised pakkujad üheselt aru saanud ja on tööprotsesside juhtimisel kirjeldanud vastutavate isikute rolli. Seega saab väita, et ehitusvaldkonnas tegutsevad isikud said protsessi juhtimise kirjeldamise sisust ühtmoodi aru. Ilmselgelt on Vaidlustaja jätnud olulisele töökorralduskava komponendile tähelepanu pööramata ning püüab nüüd jõuda järelduseni, et see pole oluline või siis, et see tuleneb üldistest tavadest. Vaidlus puudub selles, et Vaidlustaja ei esitanud töökorralduskavas konkreetseid protsessi juhtimise eest vastutavaid isikuid. Küsimusele *Kirjeldada tööprojektide koostamise protsessi ja selle juhtimist* vastates on Vaidlustaja jätnud nimetamata protsessi juhtimise eest vastutaja(d) ning konkreetsete tegevuste sooritajad.

Vaidlustaja viited, nagu oleks vastavustingimustes nõutud võtmeisikute kvalifikatsiooniga juba määratletud ka protsessi juhtimise sisu kirjeldus, on arusaamatud. Hankijal on soov saada konkreetseid objektipõhiseid töökorralduskava puudutavaid vastuseid. Viited kutsekvalifikatsiooni tasandil paika pandud isikute rollidele ei anna töökorralduskava vaates mingit lisandväärtust. Kutsekvalifikatsiooni tasandil paika pandud isikute rollid olid vastavustingimuse nõuded ehk nõ minimaalsed tingimused hankes osalemiseks. Nendest nõuetest ei saa tuletada, et töökorralduskava küsimuse vastuses ei võiks täpsemalt inimfaktoriga seotud kirjeldust detailsemalt avada. Hankija ei saa hakata töökorralduskava vastuseid hinnates omistama pakkujale protsesside juhtimise kirjeldust, mida pakkuja oma vastustes esitanud ei ole.

6.7.5. Vormi 5 p-is 1.3 kehtestatud tingimust ei saa tõlgendada teisiti kui viisil, et kinnistu vahetute naabrite all mõistetakse kinnistuid, millel on vahetu külgnevus ehitusobjektiga. Küsimuse teine osa ehk häiringud linnaruumis on laiem vaade ning siinkohal on asjakohane arvestada tavapäraselt ehitustegevusega kaasnevaid häiringuid.

6.7.6. Küsimustiku p-i 1.4. kohta on Vaidlustaja väitnud, et pakkuja isiklik kogemus tuleneb vastuses esitatud väljendist „oleme valinud“. Vaidlustaja vastusest pole võimalik isiklikku kogemust välja lugeda. Asjaolu, et pakkuja on valinud alltöövõtja, kes pakub kindluse niiskusturvalisuse koha pealt, pole Hankija hinnangul piisav tõendus sellele, et alltöövõtja on valitud varasema isikliku kogemuse põhjal.

7. Kolmas isik, ühispakkujad **Ehitus5ECO OÜ ja Tera Ehitus OÜ**, vaidleb vaidlustusele vastu (Kolmanda isiku vastus esitati 13.05.2024. a ja 22.05.2024. a kirjadega) ning palub jätta selle rahuldumata alljärgnevatel põhjustel.

7.1. Hankija on sõnastanud Vormi 5 p-is 1.1 küsimuse selliselt, et pakkujal on palutud „kirjeldada“ tööprojektide koostamise protsessi ja selle juhtimist. Sellest tuleneb, et pakkujale oli antud vabadus valida, milliseid asjaolusid ta küsimusele vastates välja toob. Samuti on pakkujale antud ulatuslik kaalutlusruum otsustada, milliseid detaile ta täiendava küsimuse *Kuidas toimub tööprojektide koostamisel materjalide ja seadmete kooskõlastamine tellijaga? Põhjendada valitud tegevuste ja/või reeglistiku olulisust* osas Hankijale esitab. Küll aga on Kolmas isik seisukohal, et Vormil 5 esitatud protsessikirjeldused sisaldavad üldjuhul teatud „ühisosa“, kuna mingite protsesside (nt juhtimine) kirjeldamine taandub alati kindlatele komponentidele (muuhulgas nt inimressurss).

Kolmas isik lähtub eeldusest, et Vaidlustaja ei ole Vormil 5 esitatud küsimusele 1.1 vastates kirjeldanud *protsessi juhtimise eest vastutavaid isikuid ja konkreetsete tegevuste sooritajaid*.

7.2. Hankija on pidanud Vaidlustaja vastust põhjendatult üldsõnaliseks. Protsessi juhtimine või millegi kooskõlastamine ehitustegevuses toimub kokkuvõttes ikkagi konkreetsete isikute poolt. Seega on protsessi juhtimise ja kooskõlastustegevuse kirjeldamise juures põhjalikkuse üheks baaseelduseks rakendatava inimressursi kirjeldamine. Sellest lähtuvalt said pakkujad mõistlikult eeldada, et kui Hankija soovis kirjeldust *tööprojektide koostamise protsessist ja selle juhtimisest ning materjalide ja seadmete kooskõlastamisest*, siis juhtimise ja kooskõlastamise osa pidi paratamatult maksimaalsete punktide saavutamiseks sisaldama ka inimfaktori kirjeldust.

7.3. Hankija ei ole Vaidlustaja pakkumust tagasi lükanud seetõttu, et see ei vasta RHAD-i tingimustele kasutatava inimressursi kirjelduse puudumise tõttu. Vaidlustaja pakkumuses esitatud kirjeldus vastas Hankija kehtestatud nõuetele, kuid seda on hinnatud võrdluses Hankija kehtestatud nn ideaaliga proportsionaalselt väiksema arvu väärtuspunktidega. Selline proportsionaalne hindamine oli Riigihankes ette nähtud ja Hankija pole teinud kaalutlusviga.

7.4. Ei saa nõustuda Vaidlustaja väitega nagu oleks Hankija piiranud pakkujate esitatava info mahtu. Hankija sellekohane märkus dokumendis oli „soovituslik“ ja pakkujal oli võimalus seda ületada

7.5. Ebaõige on Vaidlustaja väide, et RHAD-i vastavustingimused (p-id 3 ja 4) välistasid protsessidega seotud personali nimetamise koos nende osaluse ja ülesannete kirjeldusega Vormil 5. Hankija ei ole Küsimustiku p-is 1.1 nimetatud tingimust kehtestanud vastavustingimuseks ehk minimaalse nõudena, et Riigihankes osaleda, vaid hindamiskriteeriumina. Vastavustingimustes pakkuja kasutatava personali nimetamine ei takista samade isikute poolt sisuliselt teostatavate tööülesannete kirjeldamist mujal pakkumuses (RHAD-is sellist keeldu pole). Personali väljatoomist nõudva vastavustingimuse eesmärk on veenduda, et pakkujal on olemas Riigihankes nõutav personal. Selline vastavustingimus ei sea pakkujale piirangut, et vastava personali poolt teostatavaid töid on keelatud mujal pakkumuses täpsemalt kirjeldada. Pakkumuse nõ „sisuosas“ vastava personali tööülesannete täpsem väljatoomine ja selgitamine näitab Hankijale, kuidas on pakkuja kavandanud Vorm 5 p-is 1.1 nimetatud küsimustes kirjeldatud tööprojektide koostamise protsessi ja selle juhtimise ning materjalide ja seadmete kooskõlastamise tellijaga. On selge, et hankelepingu täitmine on võimalik ka pakkujaga, kes ei ole vastavaid personaliülesandeid oma pakkumuses täiendavalt selgitanud või välja toonud, kuid Hankija pidi eduka pakkumuse väljaselgitamiseks omistama punkte vastavalt kehtestatud hindamiskriteeriumidele ja hindamise korrale. Hankija on põhjendatult lähtunud seisukohast, et personali kaasamise kirjelduse puudumine võimaldab teha järelduse, et esitatud pakkumus on pealiskaudne.

7.6. Kolmas isik mõonab, et teatud ulatuses olid tööprojektide koostamisel kasutatavate materjalide ja seadmete kooskõlastamise tingimused TK-s toodud. Arvestades hangitava ehitusobjekti mahtu (eeldatav maksumus üle rahvusvahelise piirmäära), oli pakkujatel aga kindlasti võimalik Vormil 5 küsimusele 1.1 vastates Hankijale täpsemalt kirjeldada, milliste suhtluskeskondade või kanalite kaudu ning milliste isikute vahel toimub materjalide ja seadmete heakskiitmine ning kooskõlastamine.

7.7. Nii eelnevalt kirjeldatud kui ka muude aspektide osas oleks Vaidlustajal olnud võimalik Hankijale vastavaid RHAD-i nõudeid materjalide ja seadmete kooskõlastamise protsessi osas täpsustada ja selgemalt lahti kirjutada. Puudub vaidlus, et Vaidlustaja pakkumus vastas sisuliselt RHAD-i (sh TK) nõuetele. Vaidlustaja on kaotanud punkte seetõttu, et esitas üldsõnalise pakkumuse.

7.8. Vaidlustaja on leidnud, et Hankija piiras materjalide ja seadmete kooskõlastamise kirjeldust 2000-2500 tähemärgiga. Juhul, kui Vaidlustaja ei nõustunud hindamiskriteeriumiga, tulnuks seda tähtaegselt seaduses ettenähtud korras vaidlustada. Kuna Vaidlustaja seda ei teinud, puudub tal ka antud menetlusetapis võimalus nendele asjaoludele (s.o kas Hankija kehtestatud kriteerium on mõistlik või mitte) tugineda.

7.9. Kolmandale isikule jääb arusaamatuks Vaidlustaja keskendumine väljendile „vahetu naaber“. On ilmne, et mõistlik sarnases olukorras tegutsev valdkonna spetsialist peab ehitusobjekti „vahetuks naabriks“ kinnistuid, millel on külgnev piir või muu puutumus ehitusobjektiga. Vahetud naabruskinnistu omanikud on ehitustegevusest kõige rohkem mõjutatud. Hankija vastavasisuline küsimuse püstitus – *kirjeldada, kuidas Pakkuja kavandab vähendada ehitustegevuse aegseid häiringuid kinnistu vahetutele naabritele ja linnaruumis* – on valdkonnas tegutseva ettevõtja jaoks sõnastatud selgelt ja arusaadavalt.

7.10. Kolmas isik pole nõus Vaidlustaja väitega, et Hankija oleks pidanud kinnistu omanike täpsusega defineerima kõik ehitusobjekti „vahetud naabrid“, kelle häiringuid pakkuja pidi kirjeldama. Vahetute naabritega on võimalik ennast kurssi viia Maa-ameti kaartide või google.maps.com streetview abil. Juhul, kui Hankija on mõne kinnistu vaidlustuses toodud loetus märkimata jätnud, on tegemist ebaolulise puudusega, mis ei mõjuta Hankija kaalutusotsuse õigsust

7.11. Häiringu liigist sõltuvalt on võimalik liigitada ehitustegevusega seotud häiringuid nii linnaruumi „üldisteks“ häiringuteks (tänavate sulgemine, liikluse ümberkorraldamine, ehitustegevusega seotud masinate parkimine jne) ja naabrit vahetult mõjutavateks häiringuteks (norme ületav tolm, müra, sotsiaalne häiring – täiendavate inimeste viibimine kinnistu vahetus läheduses vms).

7.12. Kokkuvõttes leiab Kolmas isik, et kui Vaidlustaja selliseid naabreid spetsiifiliselt häirivaid asjaolusid kirjeldanud ei ole ja kogu loetelu on üldist laadi, on Hankija Vaidlustaja pakkumust õigesti hinnanud.

7.13. Sõltumata Vaidlustaja varasemate niiskusturvalisuse vigade/eksimuste loetelu mitteavaldamises leiab Kolmas isik, et Hankija on Vaidlustaja pakkumust õigesti hinnanud. Vormilt 5 nähtub, et Hankija soovis väga selget ja spetsiifilist loetelu pakkuja isiklikest vigadest ja eksimustest niiskusturvalisuse tagamisel.

7.14. Vaidlustusest selgub, et Vaidlustaja on Vorm 5 p-is 1.4 niiskusturvalisuse küsimusele vastamisel pigem keskendunud ehituspraktikas üldiselt teadaolevatele nõ „akadeemilistele“ lahendustele niiskusturvalisuse osas ning rõhutanud vähem oma varasemaid isiklike vigu ja eksimusi niiskusturvalisuse osas (ja seeläbi kirjeldanud väiksemas mahus ka konkreetselt nendest vigadest õpitud kogemust ja vigade vältimise meetodikat), mida Hankija on eraldi küsinud. Hankija küsimus on keskendunud ainult pakkuja isiklike negatiivse kogemusele (vead ja eksimused) ja meetmete kirjeldusele, kuidas seda hangitava ehitusobjektile vältida. Hankija ei ole esitanud küsimust, mille kohaselt peaks pakkuja Vorm 5 p-i 1.4 juures kirjeldama niiskusturvalisuse tagamise üldisi ehitusspetsiifilisi või -tehnoloogial baseeruvaid lahendusi.

7.15. Vaidlustaja väitel ebaolulised erinevused Hankija soovitud küsimuste vastuste ja Vaidlustaja vastuste osas on sisulist laadi. Seetõttu on Kolmas isik seisukohal, et Hankija ei ole Vaidlustaja pakkumuse hindamisel teinud olulisi kaalutusvigu, mis oleks viinud Vaidlustaja pakkumusele ebaõigete punktide andmiseni.

7.16. Vaidlustaja on Ühispakkuja pakkumuse edukaks tunnistamise ning Ühispakkuja kvalifitseerimise ja kõrvaldamata jätmise otsuste vaidlustamisel tuginenud nn otsuste järgnevuse põhimõttele, mis puudutab väidetavale õigusvastasele otsusele ajaliselt järgnevaid otsuseid. Kuna vaidlustus on sisuliste etteheidete osas põhjendamatu, puudub alus ka Ühispakkuja puudutavate otsuste kehtetuks tunnistamiseks.

7.17. 22.05.2024. a esitas Kolmas isik täiendavad seisukohad.

7.17.1. Kolmas isik ei nõustu Vaidlustaja väitega, et Hankija eiras Vaidlustaja pakkumuse hindamisel hindamiskriteeriume. Samuti jääb Kolmandale isikule arusaamatuks Vaidlustaja

seisukoht, mille kohaselt: *ei saa kuidagi pidada põhjendatuks hankija selgitusi töökorralduskava hindamise eesmärkidest, kuivõrd riigihanke alusdokumentides ei ole hankija eesmärgi määranud viisil nagu hankija esitleb vaidlustusmenetluses.*

7.17.2. Riigihankes kehtestatud hindamise süsteemi kirjeldus tuleneb:

1) Vormilt 5, s.o Töökorralduskava, mis seadis pakkujatele raamid kirjeldava iseloomuga vastuste esitamiseks seoses projekti- ja ehitusjuhtimisega seotud küsimustele;

2) PEE p-ist 5.3;

3) PEE lisast 3 (Töökorralduskava hindamise juhend), mis tõi välja hindamisel kasutatava nn võrreldava põhjalikkuse ja detailsuse astmed.

Riigihanke eesmärgiks on peatöövõtu korras, tähtaegselt ja optimaalsete kuludega rajada hanke objektiks olevad hooned ja sinna juurdekuuluvad rajatised, mis vastavad hankija poolt kehtestatud nõuetele ja seadustele. Sealhulgas peab olema tagatud rajatava objekti funktsionaalsus, energiasäästlikkus, vastupidavus ja kauakestvus.

7.17.3. Kolmanda isiku hinnangul ei ole hindamiskriteeriumidega vastuolus, kui Hankija hindab pakkujate poolt Vormil 5 esitatud vastuseid PEE lisa 3 kohaselt ja kujundades seisukoha, kas pakkumuses esitatud vastused võimaldavad saavutada Hankija jaoks parimal võimalikul moel hanke resultaadi (eesmärgi).

Hanke resultaadi saavutamise efektiivsus ongi selles kontekstis peamine hindamise eesmärk ja see pidi olema objektiivselt arusaadav kõigile pakkujatele. Seetõttu puudus ka vajadus RHAD-is rõhutada, et töökorraldusega seotud kirjeldava iseloomuga küsimustele vastuste andmist hinnatakse eeskätt selles kontekstis, kuivõrd efektiivselt need võimaldavad Riigihanke eesmärkide elluviimist. Vastupidine seisukoht oleks vastuolus RHS § 3 p-is 5 sätestatud põhimõttega saavutada riigihankes tulemus parima hinna ja kvaliteedi suhte alusel.

7.17.4. Vaidlustaja on ajanud segamini Hankija poolt Riigihankega taotletava eesmärgi ja selle saavutamise vahendid (töökorraldus). Hankija eesmärgiks on saavutada Kärkla kohtu- ja riigimaja ehitus kiiresti, kvaliteetselt, säästlikult ja nõuetekohaselt. Hankija on töökorralduskavas projekti- ja ehitusjuhtimise täpsemaks kirjeldamiseks püstitanud küsimused eesmärgiga selgitada välja, kuidas töövõtja seda kavatseb saavutada. Hankijal pidi olema esitatud vastuste põhjal võimalik võrrelda ja hinnata erinevaid pakutud lahendusi kvaliteetse resultaadi saavutamiseks vajaliku töökorralduse ja sujuvuse kirjelduste kaudu, mis omakorda teenib hankemenetluses parima hinna ja kvaliteedi suhte eesmärki.

7.17.5. Kolmas isik ei nõustu Vaidlustaja käsitleusega, et hindamiskriteeriumid (ja nende rakendamine) ei olnud läbipaistev. Vorm 5, PEE ja PEE lisa 3 on riigihangetel pidevalt osalevatele ehitusettevõtjatele piisavalt detailsed ja võimaldasid pakkujatel mõista, mida Hankija iga küsimuse kirjelduse juures soovib ja mismoodi seda hinnatakse.

7.17.6. Hankija on oma vastuses viidanud Riigikohtu lahendile 3-17-2718/30. Nimetatud lahend tugineb olulises osas Euroopa Kohtu lahendile C-6/15: Dimarso. Nimetatud lahendi punktis 27 on Euroopa Kohus sedastanud: *direktiivi säte ei pane hankijale kohustust teha võimalikele pakkujatele hanketeates või hankedokumentides teatavaks hindamismeetod, mida hankija antud juhul kohaldab pakkumuste hindamiseks ja järjestamiseks edukaks tunnistamise kriteeriumide alusel.* Sama otsuse p-s 29 on rõhutatud: *Euroopa Kohus on otsustanud, et hindamiskomisjonile peab jääma teatud vabadus oma tööd korraldada ja seega võib ta korraldada oma tööd esitatud pakkumuste analüüsimisel ja kontrollimisel, muutmata hankedokumentides või hanketeates kehtestatud edukaks tunnistamise kriteeriume.* Lahendis on muuhulgas rõhutatud, et: *Seda hankija vabadust õigustavad ka praktilised kaalutlused. Hankija peab saama pakkumuste hindamiseks ja järjestamiseks kohaldatavat hindamismeetodit kohandada konkreetse juhtumi asjaoludele* (vt C-6:15 Dimarso, p 30).

Vaidlustaja etteheite aluseks ei ole eduka pakkuja väljaselgitamiseks kehtestatud hindamiskriteeriumid (mida hankija ei ole muutnud) vaid hindamise metoodika. Hindamise metoodika osas on Euroopa Kohus ülalviidatud lahendis selgelt rõhutanud, et metoodika ülidetailne kirjeldamine hankija poolt ei ole vajalik ega kohustuslik.

7.17.7. Arusaamatu on Vaidlustaja läbiv seisukoht, et Hankija ei järginud RHAD-is kehtestatud nõuet hinnata pakkumusi lähtudes Vormi 5 küsimustest ja Riigihanke eesmärgist. Kolmas isik ei tea täpselt, mida Vaidlustaja oma pakkumuses esitas, kuid rõhutab, et Hankijal oli Vormi 5 küsimuste ja PEE lisa 3 kohaselt avar kaalutlusruum hindamiseks, millise teenuse juhtimise kvaliteediasemega konkreetne pakkuja suudab või on planeerinud teenust osutada.

7.17.8. Kolmas isik ei näe etteheidetavust selles, et Hankija oli küsimustele vastamiseks määranud mittesiduva tähemärkide arvu. Soovitusliku suunise eesmärk oli tagada teatav mahuline võrreldavus pakkumuste vahel.

7.17.9. Kolmas isik ei saa nõustu Vaidlustaja vastuses esitatud üliteoreetiliste ja otsitud nn juhtimiskontseptsioonidega.

Vaidlustaja seisukohad võiksid olla relevantssed juhul, kui Vaidlustaja pakkumus oleks sisaldanud detailseid innovaatilisi personali mittekaasavaid juhtimismetoodikaid või AI kasutamist. Välistades sellise võimaluse, taandub lepingu täitmise protsessi juhtimine ikkagi eelkõige inimressursi ülesannete kirjeldamisele, mille puudumist on Hankija Vaidlustaja pakkumuse hindamisel põhjendatult arvestanud.

7.17.10. Otsitud iseloomuga ja tavapärase ehitustegevuse praktikast ning RHAD-i ülesehituse detailsust ja põhimõtteid eirav on Vaidlustaja käsitlus, et oluline on teha vahet sellele, „kuidas pakkuja töid teeb“ ja „kes milliseid töid teeb“.

Töökorralduskava taandub ehitustegevuses ikkagi suuresti kasutatava personali ja nende tööülesannete konkretiseeritud kirjeldusele. Jättes kõrvale viited võimalikele innovaatilistele lahendustele kasutamisele juhtimises või AI-d sisaldavatele personali mittekaasavatele tegevustele (mida Kolmas isik peab ülimalt ebatõenäoliseks), ei saa ehitustegevus üldjuhul toimuda ilma personalita. Eeltoodust tulenevalt oli kõigil mõistlikel ehitusvaldkonnas tegutsevatel pakkujatel võimalik aru saada, et Vorm 5 küsimusele 1.1 vastates saab kõrgemad punktid pakkuja, kes toob detailsemalt välja tööd teostavate isikute tööülesannete täpsema kirjelduse.

7.17.11. Ebarealistlik on Vaidlustaja väide, et Hankija oleks pidanud personali tööülesanded ja töökorralduse tuletama pakkuja esitatud objekti- ja projektijuhi kutsevalifikatsiooni üldisest kirjeldusest. Hankija hindas Vormi 5 alusel tööprotsesside kirjeldust, mitte seda, milline on kutsestandardis ette nähtud projekti- ja objektijuhi kutsekirjeldus. Kutsevalifikatsiooni kirjeldus ei välista täiendavate tööülesannete täitmist ja selle kirjeldust, mida Hankija ongi pakkujalt küsinud.

7.17.12. Kolmas isik ei nõustu väitega, et töökorralduskava ei ole seotud hankelepingu täimisega. Vormi 5 küsimused on seotud hankelepingu üldtingimustega (nt p 3.2 – tööprojektide koostamine; 4.3 – töövõtja kohustused ehitustööde juhtimisel jne) ja esitatud kirjelduste põhjal on Hankijal võimalik aru saada pakkuja tegelikust kavandatavast töökorraldusest hankelepingu täitmise perioodil.

7.17.13. Vaidlustaja on oma dokumentides esitanud mitmeti mõistetava seisukoha personali töökorralduse ja tööülesannete jaotuse osas. Seetõttu jääb arusaamatuks, kas Vaidlustaja hinnangul: (i) ei olnud töökorraldus ja tööülesannete jaotus Vormi 5 küsimusele 1.1 vastates üldse oluline või (ii) on vastus sellele küsimusele tuletatav pakkumuse muudest dokumentidest. Kolmas isik on seisukohal, et kuna hindamiseks kasutati pakkujate Vormil 5 antud vastuseid, on selge, et Vaidlustaja vastavas kirjelduses sellist personali tööülesannete kirjeldust välja ei toonud.

7.17.14. Seoses Vaidlustaja pakkumuse hindamisega Küsimustiku p-i 1.3 alusel, jääb arusaamatuks Vaidlustaja keskendumine „vahetu naabri“ definitsioonile. Vahetute naabrite häiringud on ühesugused sõltumata vahetute naabrite kogumist.

7.17.15. Kolmas isik vaidleb vastu Vaidlustaja väitele, mille kohaselt: *kui pakkuja vastas küsimusele, siis tuli talle punktid omistada.*

Selline seisukoht piiraks ebamõistlikult Hankija õigust pakkumusi sisuliselt hinnata. PEE lisa 3 määrab selgelt, et Hankijal on kaalutlusruum pakkujate esitatud kirjelduste hindamiseks ja mingisugust kohustuslikku punktide omistamise kontseptsiooni seal välja toodud ei ole. Juhul kui Vaidlustajal oluks etteheiteid või vastuväiteid töökorralduskava hindamise juhendile, tulnuks see vaidlustada seaduses ettenähtud korras. Seda Vaidlustaja ei teinud.

7.17.16. Hankija on Vorm 5 küsimuse 1.3 sõnastusest lähtuvalt tuli vastuses välja tuua nii linnaruumi häiringud kui ka (kasutatud on sidesõna „ja“) vahetute naabrite häiringud.

Juhul, kui Vaidlustaja pakkumuses ei toodud välja häiringuid vahetutele naabritele, on selge, et esitatud kirjeldus ei vastanud Hankija soovitud detailsusastmele ega Hankija poolt kehtestatud sisunõudele ja punktide vähendamine Hankija poolt on õigustatud.

7.17.17. Vaidlustaja on väitnud, et: *keelatud on kogemuse ja kompetentsi kohaldamine korraga nii kvalifitseerimise tingimusena, kui hindamiskriteeriumina. Kuivõrd hankes olid nii varasem kogemus, kui kompetents, sh kvaliteedi tagamisel ja juhtimisel nõutud kvalifitseerimistingimusena, ei saa hankija nimetatud asjaolusid kuidagi hindamisel rakendada (RHS § 85 lg 1).*

Vaidlustaja pole täpsustanud, millist kvalifitseerimistingimust ta hindamiskriteeriumiga kattuvaks peab. Kolmanda isiku hinnangul ei ole Hankija kehtestanud korraga nii kogemuse kui kompetentsi kohaldamist kvalifitseerimistingimuse ja hindamiskriteeriumina.

Hankija on PEE-s välja toonud, et juhul kui esitatud isiku vastavustingimuses nõutud töökogemus kattub hindamise tõenduseks esitatud täiendava töökogemuse andmetega, hindamise etapis töökogemuse eest punkte ei anta.

Keelatud ei ole erinevate kompetentside puhul ühe seadmine vastavustingimusena (teatud kompetents peab kindlasti teatud kvaliteedis olemas olema) ja vastavustingimusest erineva kompetentsi küsimine selle ulatuse ja põhjalikkuse hindamiseks pakkumuse sisulise kvaliteedi määramisel.

RHAD ei ole käeoleval hetkel vaidluse objektiks. Peale pakkumuste esitamise tähtaega tuleb Hankijal enda poolt kehtestatud tingimustest lähtuda.

7.17.18. Kolmas isik ei nõustu Vaidlustaja keskendumisega Hankija (või Kolmanda isiku) spetsiifilisele lausestusele ja sõnakasutusele.

Hindamiskriteeriumi alusel oli võimalik saada kas 15, 10, 5 või 0 punkti. Asjaolu, kas Hankija nimetas Vaidlustaja pakkumust mingis kontekstis „puudulikuks“ või „ebapiisavaks“ või on kasutanud sõna „puudujäägid“ vms, on pakkumusele omistatud punktide sisulise õigsuse seisukohast ebaoluline. Samuti ei ole oluline, kas häiringut nimetatakse „häiringuks“ või „vahetuks häiringuks“. Häiring on häiring olenemata sellest, kas Hankija on soovinud, et välja toodaks häiringud nende poolt mõjutatavate isikute ringi kaudu – kas üldised linnaruumi häiringud (mõjutatud isikute ring määramata) või naabrite vahetud häiringud (mõjutatud isikute ring määratletud). Juhul, kui Vaidlustaja seda teinud ei ole, on Hankija hinnang õige sõltumata sõnakasutusest.

7.17.19. Vaidlustaja ei ole toonud välja olulisi vormi, protsessi või kaalutusvigu, mis annaks põhjuse eeldada, et Hankija on teinud pakkumuste hindamisel vea. Vaidlustuses esitatud väited on otsitud iseloomuga (nt tööprotsessi lahutamine inimkomponendist), keskenduvad sisu asemel ebaolulistele detailidele.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

8. Riigihankes on Hankija kehtestanud ühe hindamiskriteeriumina Töökorralduskava (osakaal 15). Vastavalt PEE p-ile 5.3 toimub pakkumuste hindamine selle hindamiskriteeriumi alusel lähtudes Töökorralduskava küsimustikust (Vorm 5) ning arvestades PEE lisa 3 (Töökorralduskava küsimustiku hindamise juhend).

Vastavalt PEE p-ile 5.4 hindab Töökorralduskava küsimustikku Hankija moodustatud hindamiskomisjon. Hindamine on konsensuslik.

PEE lisa 3 p-i 3 kohaselt annab komisjon töökorralduskavale maksimaalselt 15 punkti järgmise skaala alusel:

0 - Mitterahuldav: Esitatud töökorralduskava on 5 punktis läbimõttlemata/ebareaalne/ebapiisav või sisaldab mitmeid puudujääke/vastuolusid/ebakõlasid. Pakkujate kirjeldus eesisevast töökorraldusest ei toeta hankija seatud eesmärgi saavutamist või ei ole pakkuja sellest aru saanud, vastused on esitatud pinnapealselt või töökorralduskava küsimused on vastamata.

5 - Nõrk: Esitatud töökorralduskava on 3-4 punktis läbimõttlemata/ebareaalne/ebapiisav või sisaldab mitmeid või märgatavaid puudujääke/vastuolusid/ebakõlasid.

10 - Rahuldav: esitatud töökorralduskava on 1-2 punktis läbimõttlemata/ebareaalne/ebapiisav või sisaldab puudujääke/vastuolusid/ebakõlasid, kuid on põhiosas aktsepteeritav.

15 - Hea: Töökorralduskava vastab täies ulatuses Hankija eesmärgistatud tegevuse ja nõuete elluviimisele. Esitatud töökorralduskavas ei ole puudujääke/vastuolusid/ebakõlasid.

PEE lisa 3 p 5 kehtestab, et Juhul kui töökorralduskava hinnatakse, et see on kas „mitterahuldav“, „nõrk“ või „rahuldav“, lisab komisjon täiendavalt objektiivsed põhjendused antud punktide kohta (selgituse töökorralduskava paremust/halvemust iseloomustavate omaduste kohta).

9. Töökorralduskava küsimustikus on Hankija esitanud kokku 5 küsimust (1.1-1.5), millele pakkujad pidid vastama. RHAD-ist (Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad, PEE ja PEE lisa 3) ei nähtu, et Hankija oleks pidanud eraldi hindama vastuseid igale küsimusele, seega ei saa neid küsimusi ja vastuseid käsitleda hindamiskriteeriumi alakriteeriumidena. PEE lisa 3 p-ist 3 ilmneb üheselt mõistetavalt, et Töökorralduskava tuli hinnata ühe tervikliku kriteeriumina, seejuures oli aga oluline, mitmes punktis 5-st esineb puudusi, nt - 5 punkti „Nõrk“, kui töökorralduskavas leitakse puudusi 3-4 punktis (s.o vastustes Hankija küsimustele); - 10 punkti „Rahuldav“, kui töökorralduskavas leitakse puudusi 1-2 punktis (vt käesoleva otsuse p 8).

10. Töökorralduskavade hindamiskomisjoni (edaspidi Komisjon) protokoll (Protokoll) kohaselt on kahe vastavaks tunnistatud pakkumuse (sh Ühispakkujate pakkumuse) töökorralduskava hinnatud 10 punktiga ning kahe vastavaks tunnistatud pakkumuse (sh Vaidlustaja pakkumuse) töökorralduskava hinnatud 5 punktiga. Maksimumpunktidega (15) ühtki töökorralduskava hinnatud ei ole.

11. Vaidlustaja töökorralduskava on hinnatud 5 punktiga „Nõrk“, mis tähendab, et Hankija hinnangul Vaidlustaja töökorralduskava on *3-4 punktis läbimõtetamata/ ebareaalne/ebapiisav või sisaldab mitmeid või märgatavaid puudujääke/vastuolusid/ ebakõlasid*. Vastavalt PEE lisa 3 p-ile 5 on hindamiskomisjoni tähelepanekud ja põhjendused punktide andmiseks Vaidlustaja töökorralduskavale toodud Protokollis p-is 2, millest nähtub, et Hankija on leidnud puudusi Vaidlustaja vastustes küsimustele 1.1, 1.3 ja 1.4. Protokollis on Hankija teinud lõppjärelduse: *Kuna esitatud töökorralduskavas on 3 punktis puudujääke, hindab hindamiskomisjon töökorralduskava hindeg 5 (nõrk)*.

12. Vaidlustuskomisjon mõnab, et töökorralduskava küsimustike hindamine on Hankija Komisjoni kaalutlusotsus, mille õiguspärasus on vaidlustuskomisjoni või kohtu poolt kontrollitav üksnes piiratud ulatuses. Siiski on Riigikohus oma 11.12.2020 otsuses nr 3-20-1198 (p 17) selgitanud, et ülalpool rahvusvahelist piirmäära korraldatud avaliku hankemenetluse puhul pidid vaidlustuskomisjon ja kohtud *hankija otsuse hinnangulisele iseloomule vaatamata [---] minema kaugemale ilmselgete vigade testist ja kontrollima sisuliselt kaebaja pakkumusele antud hinnangute põhjendatust, iseäranis, kas hindamisel arvestati asjakohaseid, täielikke ja tõendatud fakte ning õiguse üldpõhimõtteid, samuti, kas hindamine toimus RHAD-s teatavaks tehtud hindamiskriteeriumide kohaselt (RHS § 117 lg 1). VAKO ja kohtud ei pea sedalaadi hinnangute kontrollimisel asendama hankija hinnanguid enda omadega ega kõrvaldama kõiki mõeldavaid kahtlusi (vt ka kolleegiumi otsus nr 3-20-718/28, p 18). Kõrvaldada tuleb aga vähemalt olulised kahtlused ning sellest ei piisa üldsõnalistest ja põhistamata selgitustest (kolleegiumi otsus nr 3-20-924/, p 31; otsus asjas nr 3-3-1-50-15, p 23). [---]*

Seoses pakkumuste hindamisega selgitab Riigikohus otsuse nr 3-20-1198 p-s 21 ka järgmist: *[---] RHS § 117 lg 1 teise lause järgi peab hankija otsus pakkumuse edukaks tunnistamise kohta olema põhjendatud. RHS § 47 lg 4 p 3 kohaselt tuleb teistele vastavaks tunnistatud pakkujatele esitada edukat pakkumust iseloomustavad andmed, mis andsid hankijale eelise tema pakkumusega võrreldes. Seejuures on piisav, kui pakkumuse edukaks tunnistamise korraldusest või selles viidatud dokumendist nähtuvad, millistele alustele hankija otsustused tuginevad (kolleegiumi otsus asjas nr 3-3-1-45-12, p 29). Väga üldsõnalised põhjendused võivad olla vastuolus RHS § 117 lg-ga 1 ja § 47 lg 4 p-ga 3, vaidluse korral saab aga hankijaotsuse põhjendusi kohtumenetluses täpsustada. Mida üldisemad on hindamiskriteeriumid ja -metoodika, seda avaram on hankija hindamisruum ning seda põhjalikumad peavad läbipaistvuse tagamiseks olema hinnete põhjendused. Kui RHAD-s kehtestatud hindamismetoodika sisaldab täpseid hinnete kirjeldusi, võivad need tagada piisava läbipaistvuse ka ilma hinnete hilisema põhjendamiseta.*

13. Eelpool viidatud Riigikohtu otsusest tulenevalt peab vaidlustuskomisjon käesoleval juhul kontrollima, kas Vaidlustaja töökorralduskava hindamisel Hankija (Komisjon):

- 1) lähtus RHAD-is kehtestatud hindamiskriteeriumist ning hindamise korrast;
- 2) arvestas hindamisel asjakohaseid, täielikke ja tõendatud fakte.

Kuna osana pakkumuse hindamisest on töökorralduskavade hindamine Hankija pädevuses ning juba olemuslikult annab hindajale suure hinnanguruumi ja põhineb võrdlemisi subjektiivsetel elementidel (vt Riigikohtu 09.08.2016 otsuse nr 3-3-1-51-16 p 16), ei saa vaidlustuskomisjon kontrollida seda, kas teatavate asjaolude esinemisel, mida Hankija käsitleb Protokollis Vaidlustaja töökorralduskavas kirjeldatu puudustena, võis Hankija

vähendada töökorralduskavale antavat punktisummat kokkuvõttes nimelt niisuguse arvu punktide võrra nagu Komisjon seda tegi. Sellisel juhul asuks vaidlustuskomisjon Hankija asemel pakkumust hindama, milleks vaidlustuskomisjonil pädevus puudub. Järelikult ei saa vaidlustuskomisjon anda hinnangut sellele, kas võimalike puuduste esinemise tõttu on Hankija hinnanud Vaidlustaja töökorralduskava õigesti 5 punktiga „Nõrk“ (15 punkti „Hea“ asemel, mille vääriliseks peab oma töökorralduskava Vaidlustaja).

14. Vaidlustuskomisjon leiab, et kuna pakumuste hindamiseks hindamiskriteeriumi „Töökorralduskava“ alusel on Hankija valinud meetodi, kus Komisjon annab hinnangu pakujate poolt Vormil 5 esitatud vastustele Hankija küsimustele, ning omistab nende hinnangute alusel kokkuvõttes hindamiskriteeriumi alusel punktid, saab Hankija hinnanguid töökorralduskavale kontrollida üksnes lähtudes Komisjoni poolt Protokollis konkreetse vastuse kohta toodud märkustest ning sellest, kas need märkused lähevad kokku esitatud küsimuste ja pakkuja vastustega.

Ilmselt pidi pakujatel olema võimalik ette teada, millist teavet neilt Vormil 5 oodatakse. Komisjoni vabadus oma tööd korraldada ning subjektiivsete hinnangute andmise õigus, millele Hankija vastuses vaidlustusele viitab, ei saa ulatuda selleni, et Hankija väljub hindamiskriteeriumi kohaldamisel raamidest, mille seavad talle tema enda poolt kehtestatud dokumendid, käesoleval juhul küsimused Vormil 5. Vastasel juhul oleks Hankija otsus täielikult kontrollimatu.

15. Töökorralduskava küsimus 1.1 on: *Kirjeldada tööprojektide koostamise protsessi ja selle juhtimist.*

Vastuses selgitada lisaks:

Kuidas toimub tööprojektide koostamisel materjalide ja seadmete kooskõlastamine tellijaga? Põhjendada valitud tegevuste ja/või reeglite olulisust;

Protokolli p-is 2 on Komisjon märkinud Vaidlustaja vastuse kohta küsimusele 1.1:

(+) *Selgelt on kirjeldatud mudelprojekteerimise roll tööprojekti koostamise etapis.*

(-) *Tööprojektide koostamise protsess ja selle juhtimine on kirjeldatud üldsõnaliselt, nimetades üldised põhimõtted ja umbisikulised tegevused. Nimetamata on protsessi juhtimise eest vastutaja(d) ning konkreetsete tegevuste sooritajad.*

Materjalide ja seadmete tellijaga kooskõlastamise olulisus on küll selgitatud, kuid ei ole kirjeldatud, kuidas konkreetsetel toimetel tööprojektide koostamisel materjalide ja seadmete kooskõlastamine tellijaga. Kuna puudub tegevuste kirjeldus, puudub ka vastavate tegevuste/reeglite olulisuse põhjendus. Küsimus vastatud puudulikult (ei ole kirjeldatud, kuidas toimub).

15.1. Arvestades ka Hankija vastuses vaidlustusele esitatud seisukohti, on Hankija pidanud peamiseks puuduseks Vaidlustaja poolt Vormil 5 antud vastuses küsimusele 1.1, et Vaidlustaja ei ole välja toonud konkreetseid spetsialiste, kes protsessi juhtimise eest vastutavad, ning konkreetsete tegevuste sooritajaid. Hankijal on õigus, et Vaidlustaja vastuses küsimusele 1.1 neid andmeid välja toodud ei ole³, kuid Hankija ei ole sellist nõuet küsimuses ka esitanud. Vaidlustuskomisjon mõnab, et Hankija võis pidada silmas, et tööprojekti juhtimise kirjelduses esitatakse ka töid teostavad isikud ning nende rollid, kuid seda ei saa pidada enesestmõistetavaks. Vaidlustuskomisjoni hinnangul seda puudust Vaidlustaja vastusele ette heita ei saa.

15.2. Vaidlustuskomisjon nõustub Hankijaga selles, et Vaidlustaja ei ole vastuses küsimusele 1.1 kirjeldanud seda, kuidas toimub tööprojektide koostamisel materjalide ja seadmete kooskõlastamine tellijaga. Seda on küsimuses 1.1 kahtlemata nõutud, kuid Vaidlustaja vastuse viimane lõik, mis peaks käsitlema materjalide ja seadmete kooskõlastamist tellijaga, nõutavat protsessi kirjeldust ei sisalda. Selles lõigus räägib Vaidlustaja võrdlemisi üldsõnaliselt, miks on see kooskõlastamine oluline, kuid ei esita kooskõlastusprotsessi kirjeldust.

15.3. Vaidlustuskomisjon ei nõustu Vaidlustajaga, et kuna toodete ja materjalide tellijaga kooskõlastamise kord on toodud TK-s ning „Ehituse töövõtulepingu üldtingimustes (ETÜ 2013)“ puudus vajadus selle üle kordamiseks vastuses küsimusele 1.1. Vastava kirjelduse esitamine oli nõutav ning see puudub, viidatud pole ka eelnimetatud dokumentidele.

³ Vaidlustaja käsitleb kõiki Vormil 5 esitatud vastuseid oma ärisaladusena, mis ei võimalda neid käesolevas otsuses tsiteerida ega konkreetsetelt käsitleda.

15.4. Eeltoodud põhjustel leiab vaidlustuskomisjon, et Vaidlustaja vastuses küsimusele 1.1 sisaldub üks kahest puudusest, mille Hankija on välja toonud.

16. Töökorralduskava küsimus 1.3 on: *Arvestades antud hanke objekti, kirjeldada, kuidas Pakkuja kavandab vähendada ehitustegevuse aegseid häiringuid kinnistu vahetutele naabritele ja linnaruumis. Nimetada vähemalt 3 peamist häiringut ning Pakkuja tegevused nende häiringute vähendamiseks või häiringute mõju leevendamiseks.*

Protokolli p-is 2 on Komisjon märkinud Vaidlustaja vastuse kohta küsimusele 1.3:

(-) Kinnistu vahetud naabrid on Turu tn 4, Turu tn 2, Turu tn 6, Keskväljak 9, Keskväljak 11, Hiiu tn 1, Hiiu tn 3, Hiiu tn 4. Neist Turu tn 6 ligipääsu takistab ehitustegevus oluliselt ning häirivaks tegevuseks on sidekaevu ehitus kinnistul. Turu tn 2 asub majutusasutus. Hankija esitas küsimuse nii antud hanke objekti vahetute naabrite kui ka linnaruumi häiringute kohta. Pakkuja nimetab vastuses küll linnaruumi lähialade häiringuid ja nende leevendusmeetmed, kuid ei nimeta ühtegi konkreetse vahetu naabri võimalikku häiringut ega nende leevendusmeetmeid.

16.1. Vastates küsimusele 1.3 on Vaidlustaja toonud välja 4 erinevat häiringut ning nende vältimise või vähemalt mõju vähendamise abinõud (tegevused). Vaidlustuskomisjoni arvates ei ole Vaidlustaja välja toodud häiringute ning nende vältimiseks ette võetavate tegevuste puhul tegemist millegi Riigihanke objektile eriomasega ja põhimõtteliselt kaasnevad niisugused häiringud kõikide ehitustöödega, eriti kui need toimuvad tiheasustusel, ning ka vastuabinõud on üldise iseloomuga, kuid ei saa väita, et vastus poleks asjakohane või ei käiks Riigihanke objekti kohta (kahes punktis on konkreetselt nimetatud Kärclat).

16.2. Komisjoni seisukohtadest nähtub, et otseselt heidetakse Vaidlustajale ette vaid ühte asja, seda, et vastuses ei nimetata *ühtegi konkreetse vahetu naabri võimalikku häiringut ega nende leevendusmeetmeid*. Vaidlustuskomisjon Hankijaga ei nõustu. Vaidlustuskomisjoni arvates on vähemalt Vaidlustaja vastuse p-ides 2-4 kirjeldatud häiringud ja nende vähendamiseks nimetatud tegevused asjakohased nii üldise linnaruumi kui ka kinnistu vahetute naabrite puhul. Küsimuse sõnastusest ei nähtu, et pakkuja oleks pidanud oma vastuses kuidagi eristama häiringuid kinnistu vahetutele naabritele, keda Hankija loetleb, ja linnaruumis (nt tolm või müra mõjutavad nii lähemaid naabreid kui ka linnaruumi üldisemalt). Vaidlustuskomisjon mõnab, et selline võis olla Hankija soov, kuid küsimuse sõnastusest see välja ei tule.

16.3. Eeltoodud põhjustel leiab vaidlustuskomisjon, et Vaidlustaja vastuses küsimusele 1.3 ei esine puudust, mille Hankija on välja toonud.

17. Töökorralduskava küsimus 1.4 on: *Millised on pakkuja varasemad puithoonete ehitusel tehtud vead/eksimused niiskusturvalisuse tagamisel? Kuidas pakkuja on neist vigadest õppinud ning kuidas kavatseb neid kavandatavate tööde juures vältida?*

Protokolli p-is 2 on Komisjon märkinud Vaidlustaja vastuse kohta küsimusele 1.4:

(+) Pakkuja valik niiskusturvalisuse tagamise meetmetest on kirjeldatud.

(-) Pakkuja ei ole vastuses kirjeldanud puithoonete ehitusel niiskusturvalisuse tagamise varasemat isiklikku kogemust. Küsimus on vastatud puudulikult.

17.1. Vormil 5 antud vastuses küsimusele 1.4 on Vaidlustaja kirjeldanud erinevaid abinõusid, mida kasutatakse niiskusturvalisuse tagamisel. Seda on Hankija ka positiivselt välja toonud. Õige on aga Hankija etteheide, et pakkuja ei ole vastuses kirjeldanud puithoonete ehitusel niiskusturvalisuse tagamise varasemat isiklikku kogemust (e enda poolt varasemalt tehtud vigu ning seda, kuidas pakkuja kavatseb neid ehitataval objektil vältida), mis oli küsimuse 1.4 mõte ja sisu (vaidlustuskomisjon ei anna hinnangut, kas selline nõue oli mõistlik). On ilmne, et vastusega küsimusele 1.4 tahtis Hankija saada väga konkreetselt üksnes teavet pakkuja isikliku kogemuse kohta seoses niiskusturvalisusega.

17.2. Vaidlustaja vastusest küsimusele 1.4 ei saa teha järeldust, et Vaidlustaja kirjeldus niiskusturvalisuse tagamise abinõudest tuleneks tema enda varasemast kogemusest ja vigadest ning väljendaks, kuidas ta *on neist vigadest õppinud ning kuidas kavatseb neid kavandatavate tööde juures vältida*. Üksnes see, et üks kaheksast lõigust algab sõnadega - *Oleme tänaseks valinud [---]* ei anna alust arvata, et kirjeldatavad abinõud tulenevad mingilgi määral

Vaidlustaja isiklikest (negatiivsetest) kogemustest.

17.3. Eeltoodud põhjustel on õige Hankija järeldus, et vastuses küsimusele 1.4 ei ole Vaidlustaja kirjeldanud puithoonete ehitusel niiskusturvalisuse tagamise varasemat isiklikku kogemust ning Vaidlustaja on küsimusele vastanud puudulikult.

18. Käesoleva otsuse p-ides 15-17.3 esitatud põhjustel leiab vaidlustuskomisjon, et Hankija poolt Vaidlustaja töökorralduskavale antud hinnangud vastustes küsimustele 1.1 (osaliselt) ja 1.3 ei ole kooskõlas RHAD-iga. Nagu eespoolt märgitud (vt käesoleva otsuse p 13) ei saa vaidlustuskomisjon hakata kontrollima, kas Hankija on omistanud Vaidlustaja pakkumusele hindamiskriteeriumi Töökorralduskava alusel õige arvu punkte, kuid välistada ei saa, et uuel hindamisel, kui Hankija kõrvaldab käesolevas otsuses osundatud puudused enda hinnangutes Vaidlustaja töökorralduskavale, hindaks Hankija Vaidlustaja pakkumust selle kriteeriumi alusel vastavalt PEE lisas 3 kehtestatud skaalale (vt käesoleva otsuse p 8) kõrgemalt, mis võib viia Vaidlustaja pakkumuse punktide kogusummalt Ühispakkujatest mööda. Eeltoodud põhjusel tunnistab vaidlustuskomisjon kehtetuks Hankija otsuse, millega Ühispakkujate pakkumus tunnistati edukaks.

19. Kuna vaidlustuskomisjon tunnistab kehtetuks Hankija otsuse, millega tunnistati Ühispakkujate pakkumus edukaks, tunnistab vaidlustuskomisjon hankemenetluse etapiviisilisuse põhimõttest lähtuvalt kehtetuks ka Hankija otsused, millega Ühispakkujad kvalifitseeriti ja jäeti hankemenetlusest kõrvaldamata.

Vaidlustusmenetluse kulud

20. Kuna vaidlustusmenetlus lõpeb RHS § 197 lg 1 p-i 5 alusel vaidlustuse täieliku rahuldamisega, kuulub vaidlustusmenetluse kulude osas kohaldamisele RHS § 198 lg 1.

20.1. RHS § 198 lg 1 alusel kuulub Hankijalt Vaidlustaja kasuks välja mõistmisele vaidlustuse esitamisel tasutud riigilõiv 1280 eurot.

20.2. Vaidlustaja esitas tähtaegselt taotluse lepingulise esindaja kulude väljamõistmiseks kogusummas 2800,60 eurot (käibemaksuta), kokku 14,74h õigusabi osutamise eest (tunnihinnaga 190 eurot käibemaksuta).

Vaidlustuskomisjon leiab, et asja keerukust ja materjalide mahukust silmas pidades on Vaidlustaja lepingulise esindaja kulud mõnevõrra ülepaisutatud. Vaidlustuskomisjoni hinnangul on Vaidlustaja lepingulise esindaja kulud põhjendatud 11h ulatuses (2090 eurot käibemaksuta).

20.3. Hankija ja Kolmanda isiku menetluskulud jäävad nende enda kanda.

Taivo Kivistik
(allkirjastatud digitaalselt)